

**Kúria
ítélete**

Az ügy száma: Bfv.I.846/2023/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. február 20.
Az ügy tárgya: lopás vétsége
Terhelt: terhelt2 és társai (Terhelt1 III. rendű terhelt)
Elsőfok: Barcsi Járásbíróság, 1.Bpk.150/2022/3., büntetővégzés,
tárgyalás mellőzésével, 2022. december 16. (jogerő: 2023.
január 17.)
Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Somogy Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége miatt terhelt2 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Somogy Vármegyei Főügyészség által Terhelt1 III. rendű terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Barcsi Járásbíróság 1.Bpk.150/2022/3. számú büntetővégzését megváltoztatja,

a III. rendű terhelttel szemben kiszabott 2 (két) év járművezetéstől eltiltást mellőzi.

Egyebekben a felülvizsgálati indítvánnyal támadott büntetővégzést Terhelt1 III. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 21.000 (huszonegyezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Barcsi Járásbíróság a 2022. december 16. napján tárgyalás mellőzésével meghozott 1.Bpk.150/2022/3. számú büntetővégzésében Terhelt1 III. rendű terheltet társtettesként elkövetett lopás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont] miatt 1 évre próbára bocsátotta és 2 évre eltiltotta a közúti járművezetéstől.

[2] A büntetővégzés Terhelt1 III. rendű terhelt vonatkozásában – tárgyalás tartása iránti kérelem hiányában – 2023. január 17. napján jogerőre emelkedett.

[3] A jogerős büntetővégzésben megállapított tényállás lényege szerint terhelt2 I. rendű, terhelt3 II. rendű, Terhelt1 III. rendű és terhelt4 IV. rendű terheltek 2022. augusztus hó 30. napján utánfutós személygépkocsival a cím3en lévő és a cég1 sértett tulajdonát képező, üzemen kívüli apartmanházakhoz mentek. Az ingatlanon található egykori étterembe a kiskapu léchiányos részén, ezután az épület nyitott kétszárnyú ajtaján át behatoltak, majd az I. rendű terhelt által vezetett személygépkocsival két fordulóban 62.000 forint értékben különféle berendezési tárgyakat szállítottak el az I. rendű terhelt lakóhelyére.

[4] II. 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen Terhelt1 III. rendű terhelt javára a Somogy Vármegyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontjában foglalt okból, mert a járásbíróság a III. rendű terhelttel szemben a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki.

[5] Indokolásában – a BH 2017.210. számon közzétett eseti döntésre utalva – kifejtette, hogy a próbára bocsátás a feltételes elítélés egyik formája, amelynek alkalmazása során a bíróság úgy foglal állást, hogy az elkövető újabb bűncselekménytől való visszatartása érdekében nem szükséges büntetést kiszabni, így a büntetés kiszabását próbaidőre elhalasztja, nem pedig alkalmazza azt. Ez esetben a jogkövetkezmény csak akkor fenyegeti az elkövetőt, ha a próbaidő nem telik el eredményesen. Ennek alapján a közúti járművezetéstől eltiltás büntetés és a próbára bocsátás intézkedés egymás mellett történő alkalmazása a büntető anyagi jog rendelkezéseinek megsértését jelenti.

[6] Érvelése szerint a próbára bocsátás mellett törvénysértően kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása ez utóbbi mellőzésével orvosolható, mivel a III. rendű terhelttel szemben a próbára bocsátás alkalmazásának Btk. 65. § (1) bekezdésében foglalt feltételei fennállnak. Ezzel szemben a III. rendű terhelt tekintetében a közúti járművezetéstől eltiltás egyik Btk.-ban foglalt oka sem állapítható meg, mivel a III. rendű terhelt az irányadó tényállás szerinti lopási cselekményt nem az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el, a járművezetéstől eltiltásra ítéletnek pedig arra alapítottan sincs helye, hogy a bűncselekmények elkövetéséhez járművet használt,

mivel ennek megállapításához legalább két, egymástól elkülönülő cselekményt megvalósítása szükséges.

[7] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős büntetővégzést Terhelt1 III. rendű terhelt vonatkozásában akként változtassa meg, hogy mellőzze a 2 évi közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására vonatkozó rendelkezést.

[8] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.879/2023/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt – annak helyes indokaira tekintettel – fenntartotta.

[9] Rámutatott arra, hogy a III. rendű terhelttel szemben a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabásával egyidejűleg alkalmazott próbára bocsátás intézkedés kétségtelenül a Btk. 63. § (2) bekezdésében meghatározott, mérlegelést nem tűrő szabályba ütközik, mely törvénysértés a Btk. 55. §-ában meghatározott törvényi feltételek hiányában kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetés mellőzésével küszöbölhető ki. Erre tekintettel a főügyészséggel egyező indítványt tett azzal, hogy a Kúria egyebekben a megtámadott határozatot a III. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[10] 3. A III. rendű terhelt védője észrevételében a felülvizsgálati indítványt teljes egészében megalapozottnak tartotta.

[11] **III.** A Somogy Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[12] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okok alapján terjeszthető elő. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[13] A Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a Kúria a megtámadott határozatot – a Be. 659. § (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálja az esetleges további, a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket is.

[14] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[15] Törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amely alkalmazását a büntetés meghatározása esetében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, ilyen büntetést – illetve ilyen formában joghátrányt – a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé (BH 2020.9.).

[16] A Btk. 63. § (1) bekezdés b) pontja szerint a próbára bocsátás intézkedés, mely a Btk. 63. § (2) bekezdése alapján csak önállóan, büntetés helyett alkalmazható.

[17] A Btk. 65. § (1) bekezdése szerint a próbára bocsátással a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető. Ha a próbaidő eredményesen eltelik, az elkövető büntethetősége megszűnik [Btk. 66. § (2) bekezdés]. A próbára bocsátást azonban meg kell szüntetni és büntetést kell kiszabni, ha – egyebek mellett – a próbára bocsátottat a próbára bocsátás előtt

elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik, vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítélik [Btk. 66. § (1) bekezdés a)-b) pont].

[18] A próbára bocsátás tehát a feltételes elítélés egyik formája. Jogkövetkezmény – büntetés kiszabása – csak akkor fenyegeti az elkövetőt, ha a próbára bocsátás próbaideje nem telik le eredményesen (BH 2014.260.)

[19] A járművezetéstől eltiltás a Btk. 33. § (1) bekezdés f) pontja szerinti büntetés, amely – meghatározott feltételek mellett – önállóan, és más büntetések mellett is kiszabható.

[20] A büntetések és intézkedések együttes alkalmazása során vizsgálándó, hogy melyik zárja ki, avagy tűri meg a másik alkalmazását. A próbára bocsátás nem kizárja, csupán elhalasztja a büntetés kiszabását, a büntetés kiszabása viszont kizárja a próbára bocsátás alkalmazását (BH 2017.210.).

[21] Ebből következően a jogerős büntetővégzésben a járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása mellett próbára bocsátás alkalmazása törvénysértő, a Btk. 63. § (2) bekezdésében meghatározott, mérlegelést nem tűrő szabályba ütközik (BH 2012.279., BH 2012.113., EBH 2011.2390.).

[22] 3. A járásbíróság a büntetővégzésben az alkalmazott jogszabályok körében a járművezetéstől eltiltást illetően a Btk. 55-56. §-ait hívta fel, azonban a kiszabás alapjául szolgáló Btk. 55. §-ában foglalt konkrét jogszabályhelyet nem jelölt meg.

[23] A Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja szerint a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt, míg a b) pont értelmében azt, aki a bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ. A Btk. 55. § (2) bekezdése szerint a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el.

[24] Jelen ügyben az irányadó tényállás alapján a III. rendű terhelt tekintetében az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése nem merült fel és ugyanez a megállapítás tehető a járművezetés ittas vagy bódult állapotban bűncselekmény elkövetése kapcsán is. Éppen ezért a járművezetéstől eltiltás kiszabására a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a (2) bekezdése alapján nem volt törvényi lehetőség.

[25] A 38/2007. BK vélemény értelmében a Btk. 55. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, az ún. mozgó bűnözés megelőzését szolgáló rendelkezés körében a „használ” fogalom alatt értendő minden olyan magatartás, amely valamely bűncselekmény elkövetését, annak leplezését, az elkövető menekülését, a bűncselekmény tárgyának őrzését, tárolását stb. felöleli. „Használó”-nak kell tekinteni – amennyiben tette vagy részese a bűncselekmény elkövetésének – a gépjármű üzembentartóját, annak vezetőjét, illetve rajtuk kívül azokat is, akik a járművet ismételten bűncselekmény céljára – akár utasként is – igénybe veszik.

[26] A Btk. 55. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés értelmezéséből az is következik, hogy a törvény a járművezetéstől eltiltás előfeltételeként bűncselekmények – tehát több bűncselekmény – elkövetését kívánja meg. Ezen az értendő, hogy legalább két – egymástól független – jogellenes esemény alkalmával térben és időben elkülönülő lopási cselekmény megvalósításához használjon az elkövető járművet (BH 1994.466. I., BH 2017.107.).

[27] A jogerős büntetővégzésben megállapított tényállás szerint azonban Terheltl III. rendű terhelt egy alkalommal, az általa 2022. augusztus 30. napján elkövetett vagyon elleni bűncselekményhez használt személygépkocsit – annak utasként – azért, hogy a jogtalanul eltulajdonított tárgyakat tettestársaival együtt elszállítsa. Tény, hogy erre „két fordulóban” került sor, azonban – ahogyan arra a Legfőbb Ügyészség is utalt – e cselekmények természetes egységbe tartoznak.

[28] A kifejtettek alapján tehát az elbírált esetben a Btk. 55. §-ában foglalt egyik törvényi feltétel sem valósult meg, így a járművezetéstől eltiltás kiszabása önmagában is a büntető anyagi jog mérlegelést nem tűrő szabályába ütközik.

[29] Ugyanakkor megállapítható az is, hogy a III. rendű terhelt tekintetében a próbára bocsátás Btk. 65. § (1) bekezdésében szabott feltételei fennállnak.

[30] A Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálati eljárásban törvénysértő büntetés esetén a főszabály a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatása és a törvénynek megfelelő határozat hozatala. Ez alól kivételt jelent a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja, amely lehetővé teszi a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítást akkor, ha az érdemi határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges.

[31] Jelen ügyben a törvénynek megfelelő határozat meghozatalának nem volt akadálya, lévén a törvénysértés a járművezetéstől eltiltás mellőzésével orvosolható.

[32] IV. A kifejtettek alapján a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva a felülvizsgálati indítványának helyt adott, és megtámadott határozatot megváltoztatva a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A III. rendű terhelttel szemben járművezetéstől eltiltást mellőzte, egyebekben a jogerős büntetővégzést a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[33] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[34] A III. rendű terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati eljárásban a felülvizsgálati indítványra írásbeli észrevételt tett. A kirendelt védőt tevékenységéért a felülvizsgálati eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nyilvános ülést nem tart (BH 2019.217.III.). Ezért a Kúria a védő részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 1. § (3) bekezdésére figyelemmel, a 7. § (3) bekezdése szerint állapította meg a kirendelt védőnek járó díjat. Az ennek folytán felmerült bűnügyi költség viseléséről a Kúria a Be. 664. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján rendelkezett.

[35] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, míg a felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.

[36] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 656. § (4) bekezdése értelmében az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. február 20.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.846/2023/8. számú ítélete 2024. február 20. napján jogerős.

Budapest, 2024. február 20.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.
a tanács elnöke